

CARTILE SATEANULUI ROMANU.

PENTRU

TOTE TREBUIŢIELE POPORULUI ROMANU.

Ese in fie-care luna odata. Pretiulu de prenumeratiune pre unu anu intregu e 1 fl. v. a., pentru Romaní'a 3 franci — lei noi. Abonantii voru primí cá premiu portretulu lui **A v r a m u J a n c u** — platindu numai 30 cr. pentru cartea de transportu si pacuetarea aceluí'a.

Preotulu Romanu.

Diurnalu besericescu, scolastecu si literariu.

Ese in fie-care luna odata.

Pretiulu de prenumeratiune pre unu anu e 4 fl. [10 franci — lei noi.] Abonantii voru primí cá premiu portretele Metropolitiloru romani **Mironu Romanulu** si **Dr. Joanu Vancea** — platindu numai 50 cr. pentru cart'a de transportu si pacuetarea acelor'a.

Amiculu Familiei.

Diurnalu socialu, beletristicu si literariu.

Ese in fie-care septemana odat — Dominec'a. Pretiulu de prene pre unu anu e 5 fl. [13 franci — lei noi], $\frac{1}{2}$ anu 2 fl. 50 cr. [7 franci — lei noi.] Abonantii voru primí cá premiu portretulu distinsului filologu si istoricu **Timociu Cipariu** — platindu numai 30 cr. pentru cart'a de transportu si pacuetarea aceluí'a.

Higien'a si Scol'a.

Fóia pentru sanetate, morbi, educatiune si instructiune,

Ese in fie-care luna odata. Pretiulu de prenumeratiune pre unu anu e 2 fl. [5 franci — lei noi.]

Gur'a Satului.

Diurnalu glumeti, sociale-politicu tocu. Ese in tóta Marti-sér'a.

Pretiulu de prenumeratiune pre unu anu e 6 fl. [20 franci — lei noi] pre $\frac{1}{2}$ anu 3 fl. [10 franci — lei noi]

Tóte aceste 5 diurnale deodata abonate costau pre I anu 16 fl., $\frac{1}{2}$ anu 8 fl. — pentru Romaní'a si strainatate pre I anu 50 franci — lei noi, $\frac{1}{2}$ anu 25 franci — lei noi.

 A se adresá la Adminfstratiunea loru in Szamosujvár.

GHERLA.

JM PRIMARÍ'A „**GEORGIU LAZARU.**”

1880.

CARTILE SATEANULUI ROMANU.

Descépta-te Romane!

Cartea VI.

Juniu.

Anulu 1880.

Amoru si patriotismu.

(Unu episodü dîn istori'a Romei.)

I.

Iubitulu rege, Num'a*) slabitu de ani morise,
Si 'naltulu lui Janu templu stá ér' cu porti deschise.
Semnalulu bataliei sunase 'n Rom'a vechia:
Romanii cu Albanii, eroica parechia,

Stau gat'a se s'apuce de-unu nou duelu cumplitu. . .

Horatiu, unu románu falnicu, in lupte 'mbetranitu,
Priviá cu veselia Pai sei trei fii armati
De dorulu bataliei in pieptu inflacarati.

„Copii! — le dice dñsulu cu nobila mandria —
Sub Romulu, falnicu vulturu nascutu spre vitejia,
Portandu si eu o arma in man'a-mi adi plecata:
Mii glorii secerat'am, rusine nici odata.

„Asiu merge 'n lupta si adi, ah! duce-m'asiu de-acasa,
Câci dorulu me impinge . . . Dar anii nu me lasa . . .
Deci mergeti voi in locu-mi, luptati numai cá mine:
Atunci . . . eu remanu veselu, n'am frica de rusine...“

— „Fii veselu dar parinte! — dice tinerii Horati —
Amu fostu prunci pana astadi, dar adi vomu fi barbati!
Dar' sor'a nostra unde-i? 'nainte de plecare
Se stringemu a ei mana, se-i dâmu o sarutare.“

*) Num'a Pompiliu urmatoriulu lui Romulu, a fostu unu rege bunu si iubitoriu de pace. Sub domniea lui beseric'a renumita a lui Janu a statu totu inchisa, va se dica, Rom'a n'a avutu nici unu resboiu cá-ci acésta beserica nu-mai in tempu de resboiu se deschidea.

Au disu. . . Usi'a chiliei deschide-se indata
Si-o tenera copila in ochii loru s'aréta,
Frumosa, rapitóre, cá Venerea marétia,
Dar' trista, cá dorerea, si palida la făcia.

— „Aci-su,“ — raspunde dins'a cu gele suspinandu —
Ér' frati-i o saruta si-o stringu la pieptu pe rëndu.
— „Remasu bunu, sora dulce! — dicu dinsii cu mandria,
Noi mergemu adi de-acasa pe campu de batalia.

Acusi vent-vomu éras, cu lauru coronati,
Séu vomu morí in lupta Románi adevérati!“
— „Asié-i! — díce betranulu. — Cá viéti'a rusinósa :
De diece ori mai dulce-i o mórte gloriosa!“

II.

Ei pléca 'n batalia. . . Ér' sor'a loru iubita
Remane versandu lacrimi din anim'a-i ranita.
O dóre amaru in sufletu, cá frati-i buni o lasa,
Si nu sci, mai veni-voru? séu mergu pe veci de-acasa?!

Dar' multu mai grea-i dorerea, ce-i casiuna Amóru lu,
In anim'a ei juna de multu s'aprinse dorulu
Pentr'unu erou din ostea falosiloru Albani,
Amici buni mai 'nainte, ér' adi Romei dusimani.

Erá si logodita cu scumpulu ei iubitu. . .
Dar' vai! candu dieulu Hymen pe veci i-ar fi unitu,
De-a vietii fericire se aiba dulce parte:
I despartiesce, pote pe veci, fierosulu Marte.

„Ah, ce-i cu dinsulu óre? — se 'ntreba ea in sine —
A si plecatu la lupta? séu cum de nu mai vine
Se-lu vedu inca odata si se-lu sarutu plangëndu :
C'apoi. . . ah! cine scie, vedé-ne-'omu orecandu?“

Cu acestu cugetu ea intra in mic'a ei gradína.
Erá de Maiu o séra, frumósa si senina;
Pe bolta mii de stele, josu mii de flori zimbiau. . .
Dar' aste a copilei plansu, vai, nu-lu alinau. . .

De-odata stá . . . tresare . . . cá-ci p'ntre flori zaresce
O umbra 'ntunecosa, ce linu spre ea pasiesce. . .
Erá chiar' alu ei mire, iubitulu Curiatu.
Frumosu, cá insusi Marte, si splendidu inarmatu.

„Remasu bunu, flore scumpa!— elu dice plinu de jale,
Punendu o sarutare pe fruntea mandrei sale.—
Candu ne zimbia mai dulce Amorul fericitu:
Vedi, Marte me alunga din giurulu teu iubitu

„Dar' nu pe veci, copila! . . . Ceresc'a-ti imagine
Si 'n foculu bataliei va fi totu langa mine;
Alu teu doru mi-a fi arma, divinulu teu Amoru
Mi-a fi in contr'a mortii unu scutu aperatoru! . . .

„De-ar' fi se cada inse ostirea noastra 'nvinsa:
Atunci se scii, iubita, ca si-a mea vietia-i stinsa.
Decatu din batalia se viu ne 'vingatoriu;
Mai vreu pe campulu luptei cu gloria se moriu.“

— „O! nu-mi vorbi de morte!— responde ea cu gele,
Ca-ci mortea ta curma-va si firulu vietiei mele.“
Apoi din sinu o mandra camesia alba-a scosu,
Cusuta de-a ei mana cu firu scumpu si frumosu.

Si-a disu: „Candu vei fi 'n lupta, s'o ai ast'a pe tine;
E tainicu descantata, si va se-ti prinda bine.
De nunta ti-am gatit'o, se-ti fie spre norocu Cluj.
Vai! cine-a crediutu, astadi se mergi cu dins'a 'n focu?“

— „Curagiu, iubita! Diei din ceriu voru fi cu mine.“
Apoi, c'o sarutare 'necata in suspine,
Elu ese, ca-ci afara l'ascépta-ai sei doi frati,
Si pléca 'n batalia, voinicii Curiati.

Ei mergu cu voia buna, triumfu, glorii sperandu. . . .
Dar' biét'a copilitia remane suspinandu.
Ori unde s'ar' intorce mani scump'a Victoria:
Ea totu n'are sperantia de nici o bucuria.

Albanii de câsciga, ea pierde p'ai sei frati
A secerá mani lauri séu morte, conjurati;
Ér' de invingu Románii: ea pierde unu scumpu mire,
O lume, o vietia, unu rau de fericire. . . . .

III.

In resaritu de sore p'unu campu plinu de verdétia
Románii cu Albanii stau mandri façia 'n façia;
Se mesora de-aprope cu ochi fulgeratori,
Precum in di de véra pe ceriu doi negri nori.

Pe fația-le suride curagiulu barbatescu,
Si armele loru magicu in sore stralucescu.
Ardiendu de doru ascépta totu insulu crunt'a óra,
Se intre 'n foculu luptei, se 'nvinga séu se mora.

Albanulu rege*) in sa din cetele lui dese
S'alege de odata, maretiu la micilocu ese,
Apoi pe Tullu Hostiliu, alu Romei domnu faimosu,
L'o mica convorbire l'invita generosu.

Si, candu acest'a vine in pomp'a sa regala:
„Nu-mi place — i graesce cu voce amicala —
Nu-i bine-atât'a sânge se curga intre frati;
Romanii si albanii de-o mama suntu laptati!

„Ce mari amu poté, Domne, ce tari fi in unire!
Precandu atâte certe ne ducu dreptu la perire. . .
Se nu facemu si astadi omoru multu si macelu:
Ci sortea bataliei decida-o unu duelu.“

— „Prea bine! (domnulu Romei graesce cu-o zimbire)
Plinescu alu teu doru nobilu cu dulce multiamire.
In ostea mea se afla trei frati, alesi voinici;
Trei bravi alege-ti si tu, si fie precum dîci!“

Apoi la oste ambii se 'ntorcu cu multiamire,
Si-aloru vointia 'ndata la toti se dà de scire.
Dintre Románi la lupta s'alegu cei trei Horati,
Din ce'a parte éra voinicii Curiati.

Ei esu, cá siese Herculi, stau mandri facia 'n facia
Setosi de lupte grele si gloria marétia.
Semnalulu suna. — Junii cu sufletu barbatescu,
Cá leulu p'a s'a préda, p'olalta navalescu.

Románi, Albani, impregiuru toti stau in nemisicare
La luptatorii ageri privindu cu incordare.
De-odata-unu sgomotu veselu s'aude 'ntre Albani,
Cá-ci morti caduira 'n lupta doi frati Horatiani. . .

Dar' unulu e viu inca! si n'are nici o téma,
De si se vede 'n facia cu trei dusimani de-o séma.
I vine ce-va 'n minte, unu cugetu norocosu;—
Apoi se ie la fuge pe siesulu latu, ierbosu.

---

*)Metiu Fuffetiú.

Albanii 'n veselie strigu, salta si mai tare,
Dar' sgomotulu lor veselu se schimba 'n desperare:
Cà-ci bravu Horatianulu se 'ntorce spre Curiati
Ce-lu urmarescu in fuga de-olalta 'ndepartati;

Ataca si ucide pe celu din apropiare,
Apoi pe rându cu spad'a-i la ce'alti doi sare,
Si 'n Tartaru mi-i tramite cu agerulu seu bratiu...

„Traésca — strigu Romanii — eroiculu Horatiu!?”

Si toti s'aduna 'n giuru-i de-aprópe ca se-lu védia,
Ér' regele i-dà man'a, cu dragu l'imbratiosiedia,
Si-i dice: „Fii ferice, a ostei mele fala!
Adi vei intrá in Rom'a cu pompa triumfala.“

Si, cei ce mai 'nainte pareau chiar' desperati,
Romanii, acum salta de gloria 'mbetati.
Albanii ér, se mira cuprinsi cá de-o minune,
Fiindu falosei Rome siliti a se supune.

IV.

In Rom'a se latise a Victoriei faima,
Si-orasiulu mai nainte cuprinsu de-atât'a spaima
Acuma 'nota 'n radie de dulce veselie,
Cá lunc'a dupa-o négra, cumplita vijelia.

Pe capu, la port'a urbei unu arcu stá inaltiatu.
Cu semne triumfale si flori frumosu ornatu;
In giuru-i ér' de omeni multime curiosa,
Betrani, copii, copile, barbati, mueri voiose.

Si ficare ascèpta cu doru, cu nerebdare,
Se védia de la lupta a ostei re'ntornare,
S'admire, se salute cu glasu resunatoriu
P'alu dílei erou falnicu in lupta 'nvingatoriu.

Horatiu, betranulu, si elu esise de acasa,
Cu fic'a s'a aprope de arcu se asiediasc.
De si scia cá numai unu fiu, din trei mai are:
Asia de veselu totusiu privia in departare.

„Doi fii pierduti in lupta... Dar' unulu inca-i viu!
Si 'nvingetoriulu cine-i?... E insusi alu meu fiu!
Acestu arcu pentru dinsulu aci s'a inaltiatu!
O! ce di fericita, cum eu nici n'am visatu!...”

Asié dice betranulu cu anima voiosa ...
Dar' fic'a lui iubita stă langa elu doiosa ...
Candu toti suridu, ea, numai oftéza cu 'ngridire,
Că-ci nu mai sci, traiesce? séu mortu e alu ei mire?

Vre-o spada inimica prin pieptu nu l'a lovitu?
Nu zace pe câmpia de rane-acoperitu?
„E mortu, nu-lu mai vedi altulu!“ asié Fric'a-i sioptesce.
„Ba nu!—Speranti'a-i dice.—E viu, si te iubesc!“

De-odata se aude unu glasu in departare
De trimbitia voiosa... Si éta, cà apare
In fruntea mandrei óste eroiculu Horatiu,
Ce câscigà adî Romei marire cu-alu seu bratiu.

„Traésca 'nvingetoriulu!“ — resuna de-odata
O voce-asurditoare din mii glasuri formata.—
Si toti ochii 'ntro clipa spre dinsulu s'atintescu,
Cum florile din lunca la sóre 'n diori privescu.

Elu vine 'ncetu spre porta; patrunsu de bucuria,
Portandu cu sine falnicu, cá semnu de victori'a,
Insemnele, armur'a celoru trei Curiati
Pe campulu bataliei de dinsulu secerati.

Ori unde cauta 'mpregiuru, totu veselia vede,
Că 'n Maiu frumosulu sore pe ceriu seninu candu siede.
Dar' intre toti mai dulce placere cine simte?
Betranulu si iubitulu eroului parinte.

Elu trece prin multime, la fiulu seu pasiesce,
Cu dragu l'imbratiosiedia, cu dulce mi-lu privesce.
„Bine ai venitu copile si bine te-ai luptatu!“
I dice, p'alui frunte punându unu sarutatu.

— „Luptatu-m'am, parinte, si am sositu in pace.
Vedi, sangele in apa nici-candu nu se preface!“

— — — — —
Dar' ce glasu tristu de-odata s'aude resonandu?
Ce tipetu de durere esitu cá din mormentu?

O! că-ci in ast'a viétia nici macar' o clipita
De a dorerei cétia nu pote fi scutita!
Candu arde 'n ceriu mai veselu, mai viu frumosulu sore,
Atunci e mai aproape fortun'a 'ngrozitoare.

Horatiu se 'ntorce, vede pe sor'a lui iubita,
Cum manele 'si frange versandu lacrimi mahrita;
In midilocolu multimei voiose cum suspina,
Precumu unu micu noru negru pe bolt'a ce'a senina

Cà-ci p'ntre arme-aduse cá semnu de victoria,
In mâna l'alu ei frate sositu din batalia,
Serman'a, ea diarise si-o spada cunoscuta,
Si o camesia scumpa de mân'a ei cusuta. . .

„Ce plângi? fratele-i dice. — Sosirea mea pomposa
De ce numai pe tine te afla-asie doiosa?“
— „Cum nu, — raspunde dins'a—candu vedu cu ingrozire
Cà ai ucisu in lupta chiar' tu pe alu meu mire!

O, frate! curma astadi si-alu meu traiu desperatu,
De nu vrei a fi 'n viétia de mine blastematu!“

Horatiu s'aprinde 'n sufletu de-o apriga mania,
Si ochi-i plini de fulgeri vestescu grea vijelia.

„A! sora infidela! tu uiti de ai tei frati
In lupta pentru tene si Rom'a sangerati? Cluj
Si lacrimi de gele versi pentru unu dusimanu? . . .
Deci mori! cà-ci nu esci démna de numele „romanu“!

Elu dice, si-o strapunge prin anima cu-o spada,
Scotiéndu isvoru de sange din sinu-i de zapada.
Unu gemetu se aude, si ea nu mai traesce:
Cu mirele-i in Tartaru pe veci adi se unesce.

V.

Acésta fapta négra nascuta de mania
A stinsu pe locu lumin'a comunei veselie,
Si 'n anime unu rece fiuru a insuflatu. —
Horatiu fù prinsu si 'n mân'a Senatului predatu.

In diu'a urmatore in Foru unu senatoru
Comunica sentinti'a cu alu Romei bravu poporu.
„Romani!“ (dinsulu graesce. Toti tacu cu atentiune)
„Horatiu pentru virtutea-i, curagiu-i de minune

„Cu lauru si onóre fù eri incoronatu;
„Dar' adi, pentru crudimea-i: la morte-i judecatu!
„Si-acum . . . in mân'a vóstra e pusa a lui sórte;
„Decideti dar' indata: viétia vreti, séu mórte? . . .“

Atunci Horatiu, betranulu, la midîlocu tristu pasiesce
„Romani! fiti cu 'ndurare (plangându elu le vorbesce);
De nu aveti de dinsulu, s'aveti de mine mila!
Trei fii aveam... eri ânce!... si-o gingasia copila...

Doi pentru voi in lupta gasit'au trista morte,
Er' scump'a mea copila... vai! — sciti doios'a-i sorte!
Unu fiu mai am in viétia, unu ultim u ajutoriu:
Voiti se mora si elu? voiti si eu se moriu?...

— „Ba nu!! (respunde-atunce de-odata 'ntregu poporulu)
Noi vremu cá se traésca Horatiu invingétoriulu!!”

Si ast'felu condamnátulu de morte a scapatu;
Er' sor'a lui si frati-i pomposu s'au mormentatu.

Petru Dulfu.

Despre stricatiunea vinarsului.

— *Din o vorbire a Dlui Bartolomeu Baiulescu.* —

(Fine.)

III.

In Transilvani'a inca d'in a. 1843 s'au aratatu barbati, carii s'au convinsu despre reulu ce aduce vinarsulu locuitoriloru si tierei. D'ntre straini au fostu professorulu Nagy Ferencz, mediculu Szilágyi Nicolae si chiaru baronulu Nic. Vesselényi, calcandu interesulu seu in diece comune iobagesci ale sale, au opritu pe locuitorii loru a mai bea vinarsu. Preotulu evangelicu Teutsch a infiintiátu o asociatiune contra vinarsului. D'ntre romani mai multi barbati d'in Blasiu pre la anulu 1846 s'au consultatu si au scrisu despre acestu reu. In Brasiovu pre la inceputulu a. 1847 prea on. dn. protopopu si presiedinte alu despartimentului asociatiunei d'in Brasiovu Ioanu Petricu a infiintiátu aci o societate in carea se oblegá membrii moralicesce, a nu mai bé vinarsu, dn. senatoriu Stefanu Rusu, ddni comercianti Persioiu, Baboianu, eu si mai multi eramu membrii acestei societati. Pre la an. 1854 dn. Ioanu Petricu in contie-

legere cu repausatulu dn. directoriu Gavr. Munteanu a lucratu, a scrisu si a datu o brosiura asupra vinarsului, care la a. 1868 a esitu in editiunea a dou'a. Resultatulu séu succesulu acestoru inceputuri a fostu neinsemnatu, că ci cu durere disu, inteliginti'a romaniloru a socotitu reulu ne'nsemnatu. Amu auditu rationamente serióse, că vinarsulu nu strica romaniloru, ba d'in contra, că le ajuta la mistuirea bucateloru celoru prea simple, cu care s'au indatinatu a se nutri poporulu romanu. Nisce rationamente, care dupa amea parere n'au meritatu nici respunsu. S'au luat de cătra unii, — trebue se adeverimu, — lucrarea cea umana in dispretiu. Au fostu inse si barbati seriosi, carii au scrisu, au propoveduitu prin diuariel de aci si de airi, cu multa durere contra vinarsului. Dar o voce doue si căte o lupta contra unui reu asia de latitu si atátu de imensu a disparutu. De acésta poporulu nostru, nu că s'a mantuitu macaru in unele locuri de acestu reu, ci s'a lasatu a fi coplesitu de acestu reu mai multu. Cresce, se imbratiosiedia de cătra fia-care fientia romana crescuta, d'in di in di, si asia mergemu, cu pasii repedi cătra prapastia. Urmédia in fine cá se ne intrebamu, este cá se mai lasamu acésta beutura a vinarsului se coplesiésca si se bantuie pe poporulu nostru? Este se o mai lasamu de arma jidaniloru, pentru cá cu ea se prinda pe romani, cá cu unditia, rapindu-le averea loru? Este se mai lasamu vinarsulu a fi nutrementu de postu, pe candu elu e pricinuitoriulu tuturoru pecatelor, de unu milionu de ori, mai vinovatu decâtu carnea? Este se mai suferimu amenintiarile de fómete ce ne aduce cu sine vinarsulu, de óre-ce scimu, că in anulu acesta si alta-data masinele de vinarsu prin ferberea bucateloru au suitu pretiurile cerealeloru si au causatu amenintiare de fómete? In fine mai este se suferimu scól'a demoralisatiunei, a coruptiunei, pe care o face vinarsulu? Credu ca nu, că-ci poporulu, candu nu e coplesitu de vinarsu, cunósce acést'a. Elu insusi canta:

Pop'a tóca si-ii chiama
La biserică se mérga;
Ei la carciuma alérga

Cu betia de diminétia
'Si tamáia tóta viétia,
Tu'lu beai pre densulu;
Elu te bea pre tine,

Incheindu, prea st. domni, cutediu a face apelu, pentru cá se ne interesamu si se lucramu mai seriosu pentru sterpirea acestui reu. Se damu ansa asociatiunilor, cá se lucre cu energia contra lui, s'au se infiintiamu asociatiuni anume pentru acésta. Se facemu cumu facura americanii la 1826, cá la ei in câteva dile 3000,000 membrii s'au inscrisu ca nu'lu voru mai bea; astfeliu si noi; se imitamu pre ómenii culti d'in Elveti'a, din Angli'a, pre unde suntu 250 de asociatiuni pentru sterpirea vinarsului; se imitamu pre germanii d'in tóte locurile, carii l'au inlocuitu cu berea.

Si pâna va ajunge inteliginti'a romana la o mesura órecare contra acestui inamicu, imi iau voia a face si la tempulu seu a propune spre desbatere urmatoriulu

Proiectu de conclusu.

Considerandu cá vinarsulu nu folosesce poporului romanu, ci strica prea multu; considerandu cá elu seracesce poporulu si cá elu impintena la crime, adunarea cercuala d'in Brasiovu pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu aduce conclusu a propune asociatiunei Transilvaniei pentru cultur'a pop. rom.:

I. Se iá in pertractare si se aduca hotarire in adunarea generale d'in astu anu mediele pentru sterpirea vinarsului.

II. Se cerce pe venerabilele consistorie ale episcopiloru romanesci a fi de ajutoriu in asta privintia.

III. Se cerce pe membrii asociatiunei se infiintiedie asociatiuni pentru sterpirea acestui inamicu.

S t a n u .

Frundia verde de secara,
Éta dulcea primavéra,
Toti muncescu la campu afara,
Unulu sapa, altulu ara.

Dar' Stanu sciti ce ispravesce?
Elu la birtu se veselesce,
Datori'a si-o maresce.

Elu totu bea in birtu la masa
Cu puicuti'a lui alésa:
Ér' nevast'a-i plange-acasa.

Elu totu bea, satiu nu mai are,
Si horesce 'n desfatare:
Prunci-i plangu fora mancare.

Stane, Stane! ce ti-e 'n gandu?
N'ai rusine de pamentu?
Nu te temi de Domnulu santu?

Esti nascutu din vitia-alésa
Ai avutu mosia^mgrasa:
Mani te-oru scote si din casa.

Fost'ai tineru si 'n putere:
Adi esti slabu, frumseti'a-ti piere,
Adi-mani mórtea te va cere.

Si atunci nevast'a-ti óre
Ce va face 'n lumea mare?
Va mori de intristare.

Si frumosi-ti baetiei
Ce voru face mititei?
Voru trai cá vai de ei. . . !

Ér' uritu sufletulu teu? . . .
Arde-va in focu mereu
Pedepsitu de Domnedieu?

Petru Dulfu.

Risete si Zimbete.

Unu gagautiu, care nu scia nici A, B, avea o frumósa carte, pre care i-o dádusé^mpresentu unu^móre cine, si pentru cá se-o véda tóta lumea, o luá in totudeaun'a la beserica si parea a cetí intr'ens'a cu mare smerenia. Din nenorocire se intemplá cá unu altulu, care erá la spatele lui observá cá tiené cartea de a'ndósele, si crediéndu cá e la moda de a se tiené cartea asié i-i díse: „Domnule, ertati-me, me rogu, pentru ce tieneti cartea intórsa?

— Pentru-cá sum stângaciu, respunsé cel'alaltu.

Păcal'a vorbiá cu unu domnu carui'a î-i murisè nevést'a.

— Ce 'ti face nevést'a ? întrebà Păcala.

— O scfi prea bine cà am perdut'o.

— Cum ! de atâtu-a timpu, si n'ai mai regasit'o înca ?

*

Intr'o curte.

— Ioane, vedi ai carui ticalosu suntu porcii acei'a cari ne strica gradin'a.

— Ai d.-tale suntu, domnule.

*

Intre soçi.

— Me înceli, nerusinata, cu celu mai bunu din amicii mei.

— Fiindu-cà am vediutu cà 'ti e celu mai bunu amicu, n'am voitutu cà se-i stricu placerea.

*

Là trei ôre nóptea.

Nae, unu vechiu servitoriu dórme lângá focu asceptându pe stapênulu seu. Stapênulu intrà si vediându pe servitoriulu seu merge incetu catra patu fora de-alu desceptá.

Dupa unu minutu, Nae deschide ochii, privesce ceasorniculu si dice :

— Se vede tréb'a cà nu mai vine betranulu meu betivu !

O vóce îi respunde :

— Nae, poti se te duci la culcare, betranulu betivu a venit.

*

Sermanulu avaru ! Lui îi lipsesce singurulú lucru care ľaru poté face fericitu, acel'a de a avea totu aurulu din lume.

*

Celu mai bunu mijlocu de a nu te certá nici odata cu amicii tei : nici nu te imprumutá dela ei, nici nu le dá imprumutu.

*

La unu esamenu de fete, ôre-cine întrebà pre o eleva : „Pentru ce in rugatiunea *Tatalu nostru*, cere dela Ddieu cá se ne dea *panea cea din tóte dilele* si nu-lu rogamu se ni-o dea pentru o se ptemâna, séu pentru o luna, séu mai bine pentru unu anu întregú ?

— Pentru-cà s'ar' mucedí, respunse fetiti'a.

Proprietariu, Editoru si Redactoru respundietoriu : **Niculau Fekete-Negrutiu.**

Gher'la Imprimari'a „Georgiu Lazaru,” 1880.

Restantierii de pre trecutu

suntu rogati se-si refuiasca socotelile in tempulu celu mai scurtu, — ca-ci la din contra vomu fi siliti a redicá cu postcipatiune competintiele ce avemu la domni'loru — prin ce le vomu casiuná spese de vre-o 30 cr. séu inea si mai multu.

Calendariulu Sateanului Romanu pre anulu 1881

avendu a se pune su tipariu in dilele acestea, suntu rogati toti doritorii de a avé acestu Calendariu cá se ne insciintieze de cu bunu tempu, trami-tiendu-ne si pretiulu de abonamentu care e: pentru unu esemplariu (cu postuportu cu totu) 40 cr, — 3 esemplare 1 fl. — 40 esemplare 10 fl, 100 esemplare 20 fl. v. a.

Totu cu o cale ne rogamu a fi reflectati la schimbarile ce ar' fi de a se introduce in consemnarea terguriloru, precum si la alte dorintie ce ar' avé lectorii nostrii cu privire la redactarea acestui calendariu.

Economii si industriarii romani 'si voru poté anuncia in acestu Calendariu articlii ce-i au de vendiare — platindu de-o facia intréga 2 fl, de $\frac{1}{2}$ facia 1 fl 10 cr., de $\frac{1}{4}$ facia 60 cr.